

ПРО ПОЇЗDKУ В МОНГОЛІЮ

О. Матковський

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79005 м. Львів, вул. Грушевського, 4
E-mail: mineral@franko.lviv.ua*

Протягом останніх трьох десятиліть ХХ ст. на геологічному факультеті Львівського університету відбувалася підготовка фахівців-геологів за спеціальністю мінералогія і петрологія для зарубіжних країн (Алжир, В'єтнам, Куба, Лаос, Монголія, НДР та ін.). Серед цих випускників майже половина (31 особа) була з Монголії. Саме вони стали ініціаторами запрошення до країни своїх учителів з метою показати здобутки й ознайомити з досягненнями сучасної Монголії та новими відкритими родовищами корисних копалин, одержати консультації з їхнього вивчення та експертну оцінку. За наказом ректора з 7 по 17 липня 2010 р. в Улан-Батор були відряджені професори О. Матковський, М. Павлунь, А. Сіворонов і доцент Ю. Дорошенко. До них приєдналася доцент М. Бондаренко, чоловік якої С. Бондаренко (обоє випускники факультету 1990 р.) уже понад 10 років працює в Монголії.

Уранці 9 червня 2010 р. ми прибули в Монголію, де в міжнародному аеропорту "Чингізхан" нас зустріли випускники 1991–1992 рр. Тумур-Очірін Монхбат і Гончигін Оюун (їхня сім'я народилася ще у Львові), які були головними ініціаторами нашої поїздки й опікувалися нами від початку до закінчення візиту. Після влаштування в готелі випускники 1984 р. організували обід у французькому ресторані, яким керує випускниця факультету Батсухійн Сарангерел, а згодом – ознайомчу екскурсію Улан-Батором (площа Сухе-Батора, Зайсан толгой, храм Гандан, Музей національної історії), яку провела випускниця 1987 р. Шарангійн Монхцаг – нині менеджер туристичного агентства Монголії.

Наприкінці першого дня відбулася тривала й незабутня зустріч у Міністерстві закордонних справ Монголії з монгольськими випускниками різних вузів Львова, яку організував випускник Львівського військово-політичного училища С. Боярмонх – нині керівник департаменту протоколу МЗС Монголії. На цій зустрічі були присутні майже 20 випускників геологічного факультету. Під час переклички кожний з них розповів про своє життя, сім'ю, головні здобутки. Ця інформація засвідчила, що переважна більшість випускників факультету нині працює в геології, у тім числі на керівних посадах, деякі займаються бізнесом, туризмом, працюють у мерії Улан-Батора. Серед наших випускників і перша леді Монголії Хажідсуренгійн Болормаа – дружина президента країни, який є випускником військово-політичного училища Львова. Зустріч і вечір пройшли в дуже теплій і дружній обстановці. Всі випускники згадували своє перебування й навчання у Львові, висловлювали вдячність учителям і всім тим, хто опікувався та спілкувався з ними. На зустрічі лунали українські й російські пісні, з невеликим концертом виступили двоє молодих солістів державної опери Монголії, яким акомпанувала випускниця Свердловської (нині Єкатеринбурзької) консерваторії.

Неперевершеною і найважливішою під час перебування в Монголії була поїздка на родовище Оюу Толгой, відкрите за участю нашого випускника Т. Монхбата. Родовище розвідує канадська компанія “Айвенго Майнс” спільно з англійсько-австралійським стратегічним партнером “Ріо-Тінто”. Родовище, розташоване в південній частині пустелі Гобі, є великим і унікальним комплексним золото-мідно-молібденовим. Запаси міді тут становлять 35 млн т, золота – 800 т, видобуток руди за добу в кар’єрі та копальнях – від 100 до 150 т. Під час поїздки нас супроводжував Т. Монхбат – нині віце-директор компанії “Айвенго Майнс”.

Серед монгольських випускників вузів Львова у Міністерстві закордонних справ Монголії.

Під час огляду шахти на родовищі Оюу Толгой.
Зліва направо: Тумур-Очірин Монхбат, австралійський гірничий інженер шахти компанії “Айвенго Майнс”, М. Павлунь, О. Матковський, А. Сіворонов.

Ми оглянули низку відслонень і поверхневих гірничих виробок, ознайомилися з геологічною будовою родовища, методами досліджень і велетенським (800 пог. км) керовим матеріалом, роботою шахти, умовами проживання, праці й відпочинку. В мінералого-петрографічній лабораторії оглянули низку шліфів і аншлифів, надали консультації, висловили певні зауваження й поради. Вражаючим є технічне оснащення, культура обслуговування і порядок на всіх ділянках роботи компанії.

Один день нашого перебування в Монголії був присвячений відвідуванню Центральної геологічної лабораторії, яка є державною, однак фінансована головно за кошти різних замовників. Про особливості роботи лабораторії розповів її генеральний директор В. Ватяргал, а про різні аналітичні підрозділи – співробітники лабораторії, наші випускниці Хазбазарин Болормаа, Зіядбекійн Раяа і Готовин Болормаа. Цього ж дня ми ознайомилися з виставкою картин (у тім числі президентських) у картинній галереї та приватною шліховою лабораторією дружини президента.

Огляд керового матеріалу на родовищі Оюу Толгой.

Наш візит збігся з великим національним святом Монголії Наадам, яке звичайно триває три дні (11–13 липня). Львівська група в супроводі з Г. Оюун, Т. Монхбата і С. Бондаренка 11 липня взяла участь у церемонії відкриття свята, яка відбулася на центральному стадіоні Улан-Батора за участю президента країни, прем'єра, спікера парламенту й делегацій інших держав. Після привітання президента відбувся військовий парад, а численні учасники свята демонстрували досягнення Монголії в економіці, національній культурі і спорті. У другій половині дня ми відвідали кінні перегони, у яких беруть участь діти від 5 до 15 років, що є традиційним для країни під час національного свята.

Дуже теплою була неофіційна зустріч з дружиною президента в заміській урядовій резиденції, під час якої ми передали пакет документів від Львівського національного

університету імені Івана Франка з пропозиціями щодо налагодження співпраці. Цікавим було ознайомлення з комплексом Чингізхана та іншими історичними місцями Монголії (екскурсію організували випускники 1985–1986 рр.). Вражаючим є пам'ятник Чингізхану на коні: це величезна триповерхова споруда заввишки понад 80 м з ліфтом усередині, яким можна піднятися до вершини монумента.

У мінералогічній лабораторії компанії “Айвенго Майнс” на родовищі Оюу Толгой.
Зліва направо: Ю. Дорошенко, мінералог лабораторії, М. Павлунь,
О. Матковський, А. Сіворонов.

Наприкінці перебування в Монголії ми відвідали офіс Центру геологічної інформації та маркетингу, який створила і очолює Гончигійн Оюун. Тут Т. Монхбат і геолог Д. Гарамжава, який є співвідкривачем родовища Оюу Толгой, вручили нам від компанії “Айвенго Майнс” пам'ятні сувеніри. Після церемонії відбулася прощальна вечерея.

Поїздка у Монголію відбувалася через Москву, де нас зустрічали і проводжали випускники 1978 р. В. Банін і В. Кульчицька. Ми ознайомилися з сучасною Москвою, з роботою ЗАТ “Золоторудна компанія ОМЧАК” російсько-англійського СП, генеральним директором якого є В. Банін, а також зустрілися з деканом геологічного факультету Московського державного університету проф. Д. Пушаровським та нашим давнім колегою проф. Б. Пироговим, який довгі роки завідував кафедрою мінералогії у Криворізькому технічному університеті, а нині є провідним науковим співробітником Всеросійського науково-дослідного інституту мінеральної сировини імені М. Федоровського.

Висловлюємо щирю подяку монгольським випускникам геологічного факультету й особливо Гончигійн Оюун та Тумур-Очирин Монхбату за запрошення побувати в їхній країні, за теплі й незабутні зустрічі, а також нинішнім москвичам, нашим випускникам В. Баніну та В. Кульчицькій за можливість відвідати Москву, зустрітися й поспілкуватися з ними.